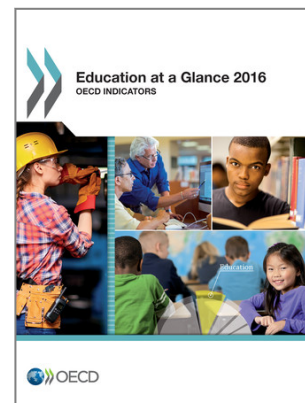

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2016

OECD Indicators

Summary in Danish

Read the full book on: [10.1787/eag-2016-en](https://doi.org/10.1787/eag-2016-en)

Uddannelse 2016 - kort fortalt

OECD-indikatorer

Sammendrag på dansk

Lande finder andre måder at finansiere videregående uddannelse på, ud over offentlig finansiering

OECD-landene bruger i gennemsnit 5,2 % af deres BNP på uddannelsesinstitutioner, fra grundskole til videregående uddannelse, når offentlige og private udgifter lægges sammen. Omkring en tredjedel af de samlede udgifter går til videregående uddannelse, hvor udgifterne pr. studerende er højest. Det er de større omkostninger til lærere og til forskning og udvikling på de videregående uddannelser, der bidrager til de høje omkostninger.

For at lette presset på de allerede stramme offentlige budgetter er flere lande i færd med at flytte omkostningerne til videregående uddannelse fra det offentlige til private husholdninger. I gennemsnit dækkes 30 % af udgifterne til højere læreanstalter af private kilder – en meget højere procentdel, end hvad man har set på de lavere uddannelsesstrin; og to tredjedele af denne finansiering kommer fra private husholdninger, ofte i form af undervisningsgebyrer.

I erkendelse af, at høje undervisningsgebyrer kan få egnede studerende til at fravælge en videregående uddannelse, har mange regeringer åbnet op for en vis differentiering af undervisningsgebyrerne. F.eks. kan undervisningsgebyrerne være højere for studerende, der går på private institutioner eller for udenlandske studerende, eller være lavere for studerende på korterevarende videregående uddannelsesprogrammer. For at give de studerende en håndsrækning tilbyder mange lande ligeledes stipendier, tilskud og offentlige eller statsgaranterede lån, ofte på fordelagtige vilkår, der skal hjælpe de studerende med at klare de direkte og indirekte uddannelsesomkostninger. De fleste lande har i de seneste ti år oplevet et stigende antal studerende på de videregående uddannelser, der har optaget offentlige eller statsgaranterede lån – og som har afsluttet deres uddannelse med både et eksamensbevis og studiegæld.

Fortsat kønsbestemte forskelle på uddannelsesområdet og andre områder

Udligningen af forskellene mellem mænd og kvinder på de videregående uddannelser – hvor flere kvinder end mænd nu går på de videregående uddannelser – har været veldokumenteret i de seneste år. Men kvinder har fortsat mindre sandsynlighed for at blive optaget på og dimittere fra mere avancerede niveauer af højere uddannelser, såsom doktor- eller lignende programmer.

Kønsopdelingen på uddannelsesområdet slår ligeledes igennem på de studerendes valg af studieretning. Kvinder er fortsat underrepræsenteret på visse områder, f.eks. inden for videnskab og ingeniørfagene, og overrepræsenteret på andre områder, f.eks. uddannelse og sundhed. Der var i 2014 i

gennemsnit tre gange så mange mænd som kvinder, der afsluttede deres uddannelse med et eksamensbevis som ingeniør, og fire gange så mange kvinder som mænd afsluttede deres uddannelse med et eksamensbevis på uddannelsesområdet.

Kønsskævheder på uddannelsesområdet slår også igennem på arbejdsmarkedet – og i sidste instans på indtjeningen. Nyuddannede ingeniører tjener f.eks. i gennemsnit omkring 10 % mere end andre voksne med en videregående uddannelse, mens dimittender fra lærer- og de pædagogiske uddannelser tjener omkring 15 % mindre.

Der består ligeledes en kønsforskel internt i lærerfaget. Andelen af kvindelige lærere falder – men lærernes lønninger synes at stige – for hvert successive uddannelsesstrin. Kvinder har også mindre sandsynlighed for at blive skoleledere, også selv om skoleledere ofte rekrutteres fra lærerstanden selv.

Indvandrere synes at være underrepræsenteret på alle uddannelsesniveauer

Uddannelsessystemerne spiller en afgørende rolle for integrationen af indvandrere i deres nye samfund – og i værtslandets arbejdsmarked. F.eks. scorer studerende med indvandrerbaggrund, som berettede, at de havde deltaget i førskoleundervisningsprogrammer, 49 point højere i læsetesten i OECD-programmet for international vurdering af studerende (PISA) end studerende med indvandrerbaggrund, som berettede, at de ikke havde deltaget i sådanne programmer. Denne forskel svarer stort set til ét års uddannelse. I de fleste lande er indvandrerstuderendes deltagelse i førskoleprogrammer væsentligt lavere end for studerende uden indvandrerbaggrund.

I mange lande ligger befinder indvandrere sig på et uddannelsesniveau, der er lavere end deres indfødte jævnaldrendes. F.eks. er andelen af voksne, der ikke har gennemført en gymnasial uddannelse, større blandt personer med indvandrerbaggrund. I gennemsnit har 37 % af de 25-44-årige med indvandrerbaggrund – mod kun 27 % af de 25-44-årige uden indvandrerbaggrund – med forældre uden en gymnasial uddannelse, ikke selv afsluttet en gymnasial uddannelse. Det er ligeledes dokumenteret, at flere indfødte studerende synes at gennemføre en bachelor- eller lignende videregående uddannelse end studerende med indvandrerbaggrund.

Andre resultater

Deltagelsen i førskoleundervisning har været stigende: Mellem 2005 og 2014 steg deltagelsen af 3-årige i førskoleundervisning fra 54 % til 69 %, 4-åriges deltagelse steg fra 73 % til 85 % i gennemsnit for alle lande med data for begge år.

Ledigheden for OECD-landene som helhed er lavere (9,2 %) blandt personer med en højere erhvervsuddannelse som højeste uddannelsesniveau end personer med en almen gymnasial uddannelse som højeste uddannelsesniveau (10,0 %).

Mellem 2005 og 2014 steg andelen af indskrevne 20-24-årige på de videregående uddannelser fra 29 % til 33 % i gennemsnit for alle OECD-lande. I lyset af, at 36 % af unge voksne i alle OECD-landene i dag forventes at få en afgangseksamen fra en højere læreanstalt mindst én gang, inden de bliver 30 år, forventes antallet af gennemførte videregående uddannelser fortsat at stige.

Studerende bruger ofte længere tid på at færdiggøre deres videregående uddannelse end den normerede studietid. Omkring 41 % af de fuldtidsstuderende, der indskrives til et bachelor- eller tilsvarende program, afslutter deres uddannelse inden for normeret studietid, mens 69 % afslutter deres videregående uddannelse inden for den normerede studietid, plus tre år, i gennemsnit for de lande, hvor der findes oplysninger om de enkelte studerende.

Lærerstyrken bliver ældre, i takt med at faget ikke lykkes med at tiltrække unge voksne. Andelen af gymnasielærere på 50 år og op steg i perioden fra 2005 til 2014 i 16 af de 24 OECD-lande, hvor der findes tilgængelige data. I Italien og Portugal er mindre end 3 % af grundskolelærerne under 30 år.

Skolelederne har en afgørende indflydelse på skolemiljøet og lærernes arbejdsvilkår. I gennemsnit for landene med tilgængelige data melder over 60 % af skolelederne, at de hyppigt tager tiltag for at støtte samarbejdet mellem lærerne med det formål at udvikle nye undervisningsformer, at sikre at lærerne tager

ansvar for at forbedre deres undervisningsfærdigheder, og at hjælpe dem med at føle sig ansvarlige for deres elever/studerendes læringsresultater.

Trods den økonomiske krise i 2008 har udgifterne pr. elev/studerende på alle uddannelsesniveauer været stigende i gennemsnit for alle OECD-landene. Mellem 2008 og 2013 steg udgifterne pr. elev/studerende i faste priser med 8 % inden for grundskoleuddannelse til postgymnasial, ikkevideregående uddannelse, og med 6 % inden for de videregående uddannelser. Dog slog finanskrisen direkte igennem på lærerlønningerne: I gennemsnit i OECD-landene blev lønningerne enten indefrosset eller skåret ned i perioden fra 2009 til 2013. De er efterfølgende begyndt at stige.

© OECD

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på rights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøg vores website www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *Education at a Glance 2016: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2016-en